

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת עקב

אור

משפט השבוע החמצן לברכה והצלחה עקביות והתמדה:

מעלת מידת העקביות והתמדה:

דברים פרק ז (יב) והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יקנך אלהיה לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך: (יג) וברכך והרבך וברך פריי בטנך ופריי אדמתך ודגנך ותירשך ויצחקך שגרי אלפיה ועשתרת צאנך על האדמה ואהבך אשרי נשבע לאבותך לתת לך: (יד) ברוך תהיה מפלי העמים לא יהיה בך עקר ועקרה ובהמתך: (טו) והסיר יקנך ממך פליחלי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכלי שנאיך:

שאלות:

א) שואלים חז"ל ורש"י והמפרשים מדוע כתבה התורה "עקב" שזה נראה מיותר והיה אפשר לכתוב אם תשמעון וכו'? ונאמרו בזה בביאור לשון עקב כמה ביאורים בראשונים, ותירץ רש"י בשם המדרש, והיה עקב תשמעון, אם המצות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון; ושמו ה' וגו', ישמור לך הבטחתו: וכמ"ש אצל אברהם שקיבל את הברכות בגלל בראשית פרק כו פסוק ה' עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמור משמרתני מצותי חקותי ותורתני: ביאורם של דברים שלשון עקב כוונת התורה לרמוז על עבירות שאדם דש בעקביו. ב) אלא שעלינו להבין כיצד חז"ל למדו שכל ההבטחה והברכה תלויה בדברים שאדם דש בעקביו משמע ששאר מצוות שהם יותר חמורות אין עליהם אותו שכר ואינו מובן מדוע? ג) עוד הקשה בצידה לדרך בשם רבו הלבוש 1. הרי זה סותר את הפסוקים הקודמים בסוף ואתחנן שנאמר בפרק ז פסוק ט) וידעת פי' יקנך אלהיה הוא האלהים האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותו מצותיו לאהבך דור: (י) ומשלים לשנאיו אלפניו להאבידו לא יאחר לשנאו אלפניו ישלם לו: (יא) ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוה היום לעשותם: ודרשו חז"ל במסכת עירובין דף כב ע"א לא יאחר לשנאו, אמר רבי אילא: לשנאיו הוא דלא יאחר, אבל יאחר לצדיקים גמורים. והיינו דאמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב אשר אנכי מצוה היום לעשותם, היום לעשותם ולא למחר לעשותם, היום לעשותם למחר לקבל שכרם. וכיצד כאן כתוב קבלת שכר בעולם הזה מאחר וכל הברכות הכתובות כאן הם פרנסה בשפע בריאות ואריכות ימים? ועיין שם שתירץ בשם הלבוש שבמצוות קלות מקבל שכר בעולם הזה ובמצוות חמורות רק לעתיד. והקשה על דבריו והאריך ליישב.

כלל האנושות אינם עקביים:

נקדים ונאמר כאשר נתבונן באורח האנושות באופן כללי נראה כי האדם אינו עקבי אחר מעשיו ובדרך כלל קשה לו להיות יציב ועקבי אחרי התנהגותו ולזאת כל קבלה או דרך אשר מנסה להתוות לעצמו אינו מצליח ליישם אותה כי אם ימים בודדים והיא אחת החולשות הגדולות שיש אצל האדם הרגיל, ובעצם זה הדבר שבעוכרו של האדם שכאשר מחליט על איזה שינוי לטובה בקושי ממשיך הדבר לכמה ימים ולאחר מכן חוזר אל השיגרה, וכך הדבר בא לידי ביטוי בחינוך ובלימודו ובעסקיו, אולם התורה מגלה לנו שהעקביות היא סוד ההצלחה והברכה וקיום ההבטחה, ואין הדבר אמור דווקא על קבלות גדולות ומעשים גדולים אלא אפילו בדברים קטנים ובלבד שיהיה עקבי בדבר זוכה לדברים גדולים מאוד כי פרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון גדול כאשר נבאר.

ביאור חדש עקב מלשון עקביות והתמדה:

ובזה נבוא לביאור הפסוק מלבד כל הביאורים שנאמרו נלע"ד עוד לבאר שלזאת התורה נקטה דווקא בלשון עקב ולא בלשון אם תשמעו או תעשו בהיות ובלשון אם אינו משקף את העקביות של הדברים והתורה רוצה ללמדנו שעיקר הברכה וההצלחה עקב תשמעון להיות עקבי בקיום רצון השם ולא משתנה לפי מצב רוחו, בהיות והעקביות הופכת לקניין בנפשו ואילו כאשר הדבר נעשה לסירוגין אינו הופך לקניין בנפשו. זאת ועוד שהעקביות מראה עבדות לשם יתברך שמקבל עליו עול התורה והמצוות ואינו מקיימן רק כאשר מתאפשר ומסתדר לו. ובוזה יובן היטב ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא אבל על העקביות וההתמדה יש שכר בעולם הזה ואפילו במצוות קלות שאדם דש ידע שמעלתן גדולה מאוד אם ידע להיות עקבי ומתמיד בקיומן ולא רק במצוות חמורות, כך שאין סתירה בין הפסוקים ולא במאמרי חז"ל שיש שני חלקים עצם קיום המצוות ושכרן שאינו תלוי בעקביות אך שכרו לעתיד,

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ויש האדם שמתאמץ להיות עקבי ומתמיד באיזה מצוה ושכרו על כך בעולם הזה. ואפשר שזה השבח המיוחד של אברהם שכתוב עליו עקב אשר שמע וכו' שעבודתו הייתה בעקביות והתמדה.

קבעת עתים לתורה:

ובזה יבואר מה שנאמר בגמרא במסכת שבת דף לא ע"א אמר רבא: בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו: נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה. ויש לשאול מדוע שואלים האם קבעת עתים לתורה ולא האם למדת תורה? והיינו האם היית עקבי בלימוד התורה בהיות ולשון קבעת הוא קבע שהוא לשון עקב, כי לא מספיק אשר למדת אלא קביעות בעקביות היא הגדולה והיא ההצלחה. וזו כוונת התנא בפרקי אבות פרק א משנה טו שמאי אומר עשה תורתך קבע.

הוא סוד אריכות ימים:

ולזאת מצינו בחז"ל שרבים מחכמי חז"ל 2. כשנשאלו כמה זכו להאריך ימים השיבו שהיו עקביים בדברים פעוטים אך מימיו לא ביטל אותה הנהגה או אותו מעשה למרות שבטוח שהאדם נתקל במכשולים בדרך ובזה השתבחו התנאים והאמוראים. ועל כך אמר שלמה המלך משלי פרק ח פסוק (לד) אֲשֶׁרִי אָדָם ִשְׁמַעְ לִי לְשִׁקְד עַל־דַּלְתַי יוֹם יוֹם לְשִׁמּוֹר מְזוּזַת פֶּתְחִי: (לה) כִּי מִצְאֵי מִצְאֵי חַיִּים וַיִּפֹּק רִצּוֹן מִקּוֹקְ: וכתבו חז"ל במסכת דרך ארץ פרק המינין הלכה כג העמלין בתורה, ולומדי תורה לשמה, והמחזירין על המצות, והשוקדים על היכלות, עליהם הכתוב אומר אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום לשמר מזוזת פתחי. וכן מבואר במסכת ברכות דף ח ע"א כדאמר רבי יהושע בן לוי לבניה: קדימו וחשיכו ועיילו לבי כנישתא, כי היכי דתורכו חיי. אמר רבי אחא ברבי חנינא: מאי קרא – אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום לשמור מזוזת פתחי, וכתוב בתריה: כי מצאי מצא חיים. הדגיש שלמה וחז"ל יום יום ולא לסירוגין שזה סוד ההצלחה.

מעשה עם זקנה שהאריכה ימים הרבה:

וכתב בילקוט שמעוני תורה פרשת עקב רמז תתעא מעשה באשה אחת שהזקינה הרבה ובאת לפני רבי יוסי בן חלפתא אמרה ליה רבי הזקנתי יותר מדאי ומעכשיו חיים של נוול הם שאיני מועמת לא מאכל ולא משקה ואני מבקשת להפטר מן העולם, א"ל מה מצוה את למודה לעשות בכל יום, א"ל למודה אני אפילו יש לי דבר חביב אני מנחת אותו ומשכמת לבית הכנסת בכל יום, א"ל מנעי עצמך מבית הכנסת שלשה ימים זה אחר זה, הלכה ועשתה כן וביום השלישי חלתה ומתה, לכך אמר שלמה אשרי אדם שומע לי וגו' מה כתיב אחריו כי מוצאי מצא חיים. שוב עיקר ההדגשה איזה מצוה את מקפידה לקיימה יום יום.

והוא הסוד שזכה ריב"ל להיכנס לגן עדן חי:

כמסופר במסכת כתובות דף עז ע"ב שרבי יהושע בסוף ימיו בא אליו מלאך המוות שנשלח לקחת נשמתו ביקש מהמלאך קודם שיראה לו מקומו בגן עדן והסכים אלא שביקש רבי יהושע את הסכין מפני שמפחד ממנו והלכו והראה לו את מקומו ותיכף קפץ לתוך גן עדן, המלאך ביקש ממנו שיצא אך רבי יהושע נשבע שלא יצא מכאן, אמר הקב"ה אם אף פעם בימיו לא התיר את שבועתו ישאר בגן עדן ולא יעבור על שבועתו, ואם פעם אחת בחיים התיר את שבועתו יצא, ואכן בדקו שאף פעם בחייו לא התיר את שבועתו ונשאר חי בגן עדן, הכל בגלל העקביות שעמד כל ימיו בהנהגה זו לשמור את שבועתו וזה שכר העקביות.

כמו כן הסוד שזכתה לשבעה כוהנים גדולים:

וכן מבואר במסכת יומא דף מז ע"א תנו רבנן: שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה. אמרו לה חכמים: מה עשית שזכית לכך? אמרה להם: מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי.

זה סוד הפרנסה:

עוד מבואר במדרש שמות רבה (וילנא) (פרשת בשלה) פרשה כה סימן ט בזכות ההתמדה זוכים לשפע ופרנסה. ט ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו, הח"ד (תהלים סח) ברוך ה' יום יום, אמר הקדוש ברוך הוא לישראל במדה שאדם מודד בה מודדין לו, אני נתתי לכם את התורה שתהיו עוסקים בה יום יום שנאמר (משלי ה) אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום, וכן (ישעיה נח) אותי יום יום ידרושון, הייכם שאשביע אתכם לחם מן השמים

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

יום ביומו שנאמר (שמות טז) ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתנו וגו', ולא עוד אלא שאני מברך אתכם יום יום שנאמר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום יעמם לנו.

מוסר שלמה המלך מהנמלה:

וכתב במדרש דברים רבה (וילנא) פרשת שופטים פרשה ה סימן ב זש"ה משלי פרק ו (ו) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם: (ז) אשר אין לה קצין שטר ומשל: (ח) תכין פקיון להמה אגרה בקציר מאכלה: מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה, רבנן אמרי הנמלה הזו שלשה בתים יש לה, ואינה כונסת בעליון מפני הדלף, ולא בתחתון מפני הטינה, אלא באמצעי, ואינה חיה אלא ששה חדשים למה שמי שאין לו גידים ועצמות אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה אינה אלא חטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין ושעורין ועדשים, א"ר תנחומא וכל חיה אינה אלא חטה ומחצה והיא כונסת את אלו, ולמה היא עושה כן שאמרה שמה יגזור עלי הקדוש ברוך הוא היים ויהיה לי מוכן לאכול, אמר ר"ש בן יוחאי מעשה היה ומצאו בכור שלה שלש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף, לפי התחשיב שעשו 3. יוצא שאוספת חמישים ואחד אלף קילו לששה חודשים צא וחשוב כמה לכל חודש ולכל יום, לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם, אף אתם התקינו לכם מצות מן העולם הזה לעולם הבא וכו'. וכתב לזה רמז נפלא בספר פתיל חיי וחכם ר"ת חטה ומחצה כל מאכלה, ו' חודשים כל מחייתה, נמלה ר"ת נמלה מכינה לדרכת הרבה, עצל ר"ת ערוב צידה לדרכך. הראת לאיזה השגים מגיעה הנמלה בגלל שמתמידה רגע רגע ויום יום ואינה פוסקת והוא מוסר השכל לאדם.

הללו בוכין והללו בוכין:

ובזה יוכן היטב מאמר הז"ל במסכת סוכה דף נב ע"א דרש רבי יהודה שלעתיד לבוא הקב"ה מביא יצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים והרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה והללו בוכים והללו בוכים הצדיקים בוכים איך הצליחו לכבוש הר גבוה כזה והרשעים בוכים איך לא התגברו על חוט השערה. והשאלה נשאלת עם מי הצדק האם הצדיקים צודקים שהוא הר גבוה או הרשעים צודקים שהוא כחוט השערה? אך התשובה בהמשך הגמרא שאמר רבי יוסי שבתחילה דומה לחוט שיערה ולבסוף כעבותות העגלה. ביאור הדברים שהאמת שהוא כחוט השערה אך דרכו של היצר להכשיל בעקביות חוט ועוד חוט עד שנהפך לעבותה של עגלה ואילו הצדיקים מתגברים בעקביות על חוט ועוד חוט ולבסוף רואים שהתגברו על הר כך שהעקביות וההתמדה במעשים הן לטובה והן לרעה זה ההצלחה וזה הכישלון.

משל ר"ע אבנים שחקו מים:

והוא היסוד שלמד רבי עקיבא מאבנים שחקו מים. המבואר במסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ו מה היה תחלתו של ר' עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום, אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים (איוב י"ד י"ט). מיד היה רבי עקיבא דן ק"ו בעצמו מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשין כברזל על אחת כמה וכמה שיחקו את לבי שהוא בשר ודם מיד חזר ללמוד תורה ע"כ. וביאור הדבר כיצד רבי עקיבא למד מוסר מטיפות המים על הסלע. היות והתבונן בדבר ולמד שני דברים, דבר ראשון: שאם נראה אחרי שנפלה טיפה ראשונה לא יכול האדם להבחין בשום שינוי בסלע, אך ר"ע עשה השבון שלא יתכן שהטיפה הראשונה לא פעלה כלום בסלע, שא"כ הטיפה השנייה ג"כ לא תוכל לשנות מאומה כיון שהיא נמצאת באותו מצב של הטיפה הראשונה ואם הראשונה אין בכוחה להשפיע גם השנייה לא תוכל להשפיע, וכן על זה הדרך נאמר בכל טיפה וטיפה וא"כ נשאל את עצמנו איך בכל זאת נפער בור ענק בסלע, ולכן המסקנה שכבר בטיפה הראשונה התחולל שינוי אך אינו ניכר לעין וממילא ממשיך השינוי בכל טיפה וטיפה למרות שלא מבחינים בשינוי לרוב קוטנו אך במשך הזמן רואים כולם את השינוי ונוצר בור ענק בסלע. דבר שני: כל הצלחת הטיפות לחולל את הבור הענק בסלע הוא בגלל העקביות וההתמדה אבל אם למשל יורדת טיפה כל יומיים או שלושה או שבוע הרי מה שעשתה טיפה ראשונה מתבטל בגלל שמתייבש מחדש, ולכן בכדי להצליח צריך להתמיד בעקביות.

ונמצינו למידים מוסר השכל שלא יתכן שלימוד תורה שאינו משפיע על האדם ולמרות שלא רואים שינוי אך הדבר מצטרף עד לבסוף רואים שינוי ענק.

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מעשה המלמד מוסר:

וראיתי כתבה על קיבוצניק משדה אליהו שנולד בשיתוק מוחין ויש לו נכות מאה אחוז ואינו יכול לתפקד בכוחות עצמו, אולם הוריו התמסרו לגדלו וכאשר גדל נכנס למסגרת לימודים והצליחו לייצר לו מחשב עם עכבר ברגליים שיוכל להפעיל את המחשב, כי בידי אינו מסוגל וכאשר הצליח ללמוד להפעיל את המחשב ברגליו ע"י שמעמיד הסמן על האות ומקיש, התחיל ללמוד כיצד לכתוב ועל ידי זה יצר קשר עם הסובבים בהיות ודיבורו קשה ואינו מובן בגלל השיתוק, וכך הצליח ללמוד ועשה מבחנים וענה תשובות על ידי המחשב, וכאשר גדל יותר הציעו לו ללמוד איזה מקצוע אולם הוא בחר דוקא בלימוד תורה וכך נכנס למסגרות לימוד שונות והתעקש ודרך המחשב למרות שהכל נעשה באיטיות גדולה כיון שזה נעשה ברגל אך לא התייאש, וכך היה לומד עד שגמר את הש"ס, זאת ועוד היה מברר שאלות בהלכה הנוגעות למצבו המוגבל והיה מתכתב עם פוסקי הדור, וזכה וחיבר ספר שו"ת בענייני המוגבלים וכעת עוסק בחיבור חלק שני, הראת לדעת כי אפילו אדם המוגבל ואין לו את הנתונים להצליח אך כאשר מתעקש ומתמיד הרי אפילו אבנים שחקו מים וקל וחומר התורה הקדושה.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד להשכיל ולהבין שסוד ההצלחה הברכה והשפע והבריאות ואריכות ימים ועוד הכל תלוי בעקביות וההתמדה אפילו במעשים קטנים כיון שאפילו טיפת מים ועוד טיפה מפוצצים סלע קל וחומר כל דיבור וכל מעשה שנעשה בעקביות והתמדה כוחו עצום ורב לחולל שינוי ומהפכה ולהביא את ההצלחה, ובעצם הוא יסוד ההצלחה בחינוך להיות עקבי בדברים אחרת לא מצליחים בחינוך, ולזאת פרשתנו מלמדת את מעלת העקביות שזוכה בה האדם לקבל שכר בעולם הזה למרות ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא אבל שכר המאמץ להיות עקבי בהתמדה מקבל את כל הברכות לשפע בפרנסה וההצלחה תאיר לו פנים וגם בריאות ואריכות ימים ועוד, יעזור השם יתברך שנצליח להתגבר על כל המכשולים אשר ישנם בדרך לכל החלטה טובה ולהצליח להתמיד בעקביות במעשים טובים ונתברך בכל הברכות הכתובת בתורה אמן.

משפט השבוע החמצין לברכה והצלחה עקביות והתמדה:

מקורות:

- צידה לדרך דברים (פרשת עקב) פרק ז פסוק יב** ואני אומר שלא ירדו לסוף דעת רש"י ז"ל כי לפי הפשט דברי רש"י ז"ל הם פשוטים וברורים ונכונים וזה דסבירא ליה לרש"י שאם היה עקב זה מלשון בעבור הו קשו קראי אהדדי שהרי כל ההבטחות שבפרשה זו אינם מדברים אלא בשכר העולם הזה כמו שאמר ואהבך וברכך וגו', לומר בעבור שישמרו המצוות והמשפטים האל יתן להם לשכרם כל היעודים הנאמרים בפרשה בעולם הזה, ולעיל בפסוק האחרון של פרשת ואתחנן סיים ואמר, ושמרת את המצוה ואת החקים וגו' היום לעשותם, שפירושו היום לעשותם ולא היום לקבל שכרם בעולם הזה רק למחר ר"ל בעולם הבא לקבל שכר, ואם כן יהיו שני הפסוקים הסמוכים זה לזה סותרים זה את זה דפסוק הראשון מסיים לומר דשכר המצוות בהאי עלמא ליכא ומיד אחריו יאמר והיה בעבור שתשמעו את המשפטים וגו' ושמר לך ה' אלקיך את הברית ואת החסד וגו' ומבטיח כל מין שכר שבעולם הזה, לכך פירש רש"י דחסר מלת אם ובחסרון מלת אם אין נופל אחריו לפרש מלת עקב בעבור, והוצרך לפרש דמלת עקב ר"ל מצוות הקלות שאדם דש בעקביו וכו', ובוה יתורץ הקושיא שמה שאמר למעלה דשכר מצוות בהאי עלמא ליכא אלא בעולם הבא מדבר במצוות חמורות וגדולות שאותו השכר הוא גדול מאד וההוא הוא דצפון לצדיקים וטמון לעולם הבא ומה שהבטיח בפרשה זו הבטחת שכר בעולם הזה מדבר במצוות הקלות שאדם דש וכו' שאותו שכר הוא יתברך נותן לאדם בעולם הזה נראה לי, עכ"ל מורי הגאון מהר"ם יפה ז"ל.
- כמבואר במסכת תענית דף כ ע"ב** שאלו תלמידיו (את רבי זירא ואמרי לה) לרב אדא בר אהבה: במה הארכת ימים? אמר להם: מימי לא הקפדתי בתוך ביתי, ולא צעדתי בפני מי שגדול ממני, ולא הרהרתי במבואות המטונפות, ולא הלכתי ארבע אמות בלא תורה ובלא תפילין, ולא ישנתי בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי, ולא ששתי בתקלת חברי, ולא קראתי לחבירי בהכניתו, **וכן במסכת מגילה דף כז ע"ב** שאלו תלמידיו את רבי אלעזר בן שמוע: במה הארכת ימים? אמר להם: מימי לא עשיתי קפנדריא לבית הכנסת, ולא פסעתי על ראשי עם קדוש, ולא נשאתי כפי בלא ברכה. **שאלו תלמידיו את רבי פרידא:** במה הארכת ימים? אמר להם: מימי לא קדמני אדם לבית המדרש ולא ברכת לפני כהן, ולא אכלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה. [אגב יש להעיר שזה סותר למבואר במסכת ערובין שהיה חוזר לתלמידו ארבע מאות פעם] שאלו תלמידיו את רבי נחוניא בן הקנה: במה הארכת ימים? אמר להם: מימי לא נתכבדתי בקלון חברי, ולא עלתה על מטתי קללת חברי, וותרן בממוני הייתי.
- וכתב במדרש המבואר כתב השיעור בערך 72.540 ליטר בנפח, ובמשקל של גרעינים 51.000 ק"ג והם 72.54 מטרים מעוקבים. ולפי המבואר בשיעורי המידות יוצא שיש בכל גרם עשרים ושנים גרגרי שעורות או חיטה, צא וחשוב שבכל ק"ג יש 22.000 שעורות, ואם נקח 51.000 ק"ג שאוספת בכל משך שש חודשי קיומה, ונחלק לכל חודש היא אוספת 8.500 ק"ג, ונחלק אותן לשלושים יום יוצא שאוספת בכל יום 283.3 ק"ג, יוצא שאוספת בכל יום 6.232.600 שעורות, יוצא אם נחלק לעשרים וארבע שעות שאוספת בכל שעה 259.691 שעורות, ואם נחלק השעה לשישים דקות יוצא שאוספת בכל דקה 4.328 שעורות, ואם נחלק לשישים שניות יוצא בכל שניה 72 שעורות.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

